

Inleiding

Ik constateer dat de gemeente Het Hogeland veel zaken op de agenda heeft waarbij de verdeling van de ruimte een meer of minder grote rol speelt. In al die zaken zullen door inwoners verschillende en diverse waarden aan de verschillende gebiedsdelen van de gemeente worden toegeschreven. Daarover zal niet in alle gevallen overeenstemming bestaan. Toch zullen we naar een vorm van consensus moeten zoeken. Tegelijkertijd constateer ik dat er bij alle partijen in onze raad de behoefte bestaat om inwoners bij dit soort keuzen te betrekken.

Waardevolle ruimte

De klimaatcrisis en de daarmee samenhangende energie- en warmtetransitie zal onze samenleving en ons samen leven danig veranderen. Ons landschap zal, of we dat nu willen of niet, grote veranderingen ondergaan. Dat vraagt in de komende jaren weloverwogen beslissingen. Hoe weloverwogen die beslissingen ook zijn, ze zullen ook omstreden zijn. Niet alle Hogelandsters zullen het eens zijn als het gaat over een belangenafweging tussen de verschillende waarden die we aan onze leefomgeving toeschrijven. Er zullen grote belangentegenstellingen en meningsverschillen bestaan over hetgeen waardevol is voor dat specifieke gebied. De eerste de beste akkerbouwer schrijft ongetwijfeld een andere waarde aan zijn akkers toe, dan een wandelende of fietsende toerist. Om nog maar niet te spreken over grote veeteeltbedrijven in de nabijheid van onze dorpen. We hebben het afgelopen jaar niet voor niets kwesties op de agenda gehad als uitbreiding van een veeteeltbedrijf bij Tinallinge, uitbreiding van geitenhouderijen, geuroverlast van een biovergister, de aanlanding van kabels van net op zee en de inpassing van de nieuwe 380 kV Eemshaven-Vierverlaten. In al deze gevallen is sprake van een strijd om waarden.

Verdeling ruimte

Kwesties die in meer of mindere mate gevolgen voor de verdeling van de fysieke ruimte van onze gemeente zullen hebben, zijn bijvoorbeeld:

- De regionale energiestrategie
- Kleinschalige en grootschalige duurzame energieopwekking
- De warmtetransitie
- De omgang met klimaatverandering en als afgeleide daarvan een mogelijke vraag over de waterberging
- Toerisme
- Intensieve veehouderij
- Situering van nieuwe woonwijken
- Nieuwe natuur

Die kwesties komen als het ware samen in de nieuwe omgevingsvisie en het vervolgens te ontwikkelen omgevingsplan. Het gaat immers om de vraag hoe we aan al die nieuwe ontwikkelingen een goede en passende plek geven in het totale grondgebied van onze gemeente. De omgevingsvisie fungeert als een soort paraplu. Alle andere ontwikkelingen moeten eronder schuilgaan.

Belangentegenstellingen

We staan dus voor een uitermate belangrijk vraagstuk. Het gaat over beleid dat alle Hogelandsters aangaat, waar we heel verschillend over kunnen denken en waarover de emoties hoog kunnen oplopen. Waarbij tevens belangen- en lobbygroepen van goed georganiseerde groepen bewoners in de startblokken staan. Als gemeenteraad moeten we staan voor een democratie van en voor

iedereen. Ook de stem van inwoners die zich anders niet laten horen, moet worden gehoord. Zeker in dit geval, waarin het, zoals gezegd gaat over misschien wel het belangrijkste vraagstuk van deze eeuw. Een zorgvuldig doorlopen participatietraject, die leidt tot een grote mate van overeenstemming is daarbij onontbeerlijk.

De gemeenteraad heeft bij meerdere projecten aangegeven te hechten aan bewonersparticipatie. Tot nu toe zijn we er niet in geslaagd om dat naar alle tevredenheid te doen. Bij voorstellen van het college blijkt tijdens de behandeling nog te vaak een groep bewoners ontevreden te zijn over het uiteindelijke besluit of het doorlopen proces. Naar mijn mening is niet alleen het college, maar ook de raad daar schuldig aan. Mijn fractie heeft er al een aantal keren toe opgeroepen om mogelijkheden te zoeken naar effectieve vormen van bewonersparticipatie. Na het verschijnen van het boekje 'Tegen verkiezingen' van David Van Reybrouck is er inmiddels veel ervaring opgedaan met 'burgertoppen' en ander varianten.

Burgerberaad

Gezien het belang van de omgevingsvisie wil ik het wel of niet slagen van een participatietraject niet aan het toeval overlaten. Ik stel daarom voor om naast de inhoudelijke lijn van de omgevingsvisie een doelgericht en planmatig participatietraject neer te zetten in de vorm van een burgerberaad dat wordt georganiseerd door een onafhankelijke partij.

Om een beeld te geven hoe zo'n burgerberaad eruit kan zien, geef ik hieronder stukken weer uit een interview uit de Volkskrant van zaterdag 20 februari met politicoloog Yves Dejaeghere, directeur van de Federation for Innovation in Democracy Europe (FIDE). Ik ben daarbij zo vrij geweest die citaten zodanig aan te passen dat ze zijn versmald tot de gemeente Het Hogeland. Waar hij spreekt over Nederland en Nederlanders, heb ik in de citaten gekozen voor Het Hogeland en de Hogelandsters. En waar hij spreekt over 'veel hoogopgeleide witte mannen', heb ik gekozen voor 'dezelfde mensen' of 'veel mensen die altijd al meedoen'.

Citaat: Bij een goed samengesteld burgerberaad moet iedereen in de bevolking als hij naar een foto ervan kijkt het gevoel hebben: 'Ik had erbij kunnen zitten. Daar zit iemand zoals ik.' Nu zijn bij inspraakavonden en in de politiek te veel dezelfde mensen aan het woord. Je kunt daar verandering in brengen door de leden van een burgerberaad te loten uit de Hogelandster bevolking. Eerst selecteer je willekeurig uit je bevolkingsregister een paar honderd personen. Die krijgen een brief thuis: 'Ben je bereid deel te nemen aan een burgerberaad, waarin je met een groep Hogelandsters nadenkt over het ruimtelijk beleid dat Het Hogeland moet gaan voeren?' Het is een voorname brief, getekend door de burgemeester. De uitgenodigde burger moet het als een zeer serieuze oproep ervaren, als een eer mee te mogen denken over de toekomst van Het Hogeland.

'Een deel van de mensen zal zeggen: 'Ik heb geen tijd.' Of reageert helemaal niet. Onder de positieve reacties zitten natuurlijk opnieuw veel mensen die altijd al meedoen. Om te voorkomen dat die de overhand krijgen, doe je een tweede loting onder de geïnteresseerden. Je maakt enveloppen met de verschillende categorieën: mannen, vrouwen, jongeren, ouderen, hoogopgeleid, laagopgeleid. Als 20 procent van de bevolking tot zijn 18de onderwijs heeft gevolgd, zorg je dat je ook 20 procent van die categorie in het burgerberaad krijgt. Zo zorg je voor een representatieve raad.

Hoe verloopt zo'n burgerberaad? Er moet een minimaal aantal deelnemers zijn om het beraad representatief te kunnen laten zijn. Er moet voldoende tijd zijn om tot aanbevelingen te komen. Er moet via expertsessies voldoende informatie worden verstrekt aan de burgers, zodat ze goed geïnformeerd het gesprek kunnen aangaan. En er dient genoeg geld te zijn, zodat de burgers en de moderators ook redelijk vergoed kunnen worden. Je geeft daggeld en vergoedt de reiskosten,

Daarnaast is er geld nodig voor de organisatorische infrastructuur en voor het huren van een representatieve plek. Want je gaat een burgerberaad niet in een loods op een industrieterrein doen. Burgers moeten het gevoel krijgen dat ze aan iets belangrijks meewerken. Cruciaal is verder dat je vooraf de procedure vastlegt. Wat gebeurt er met de uitkomsten? Hoe zal de politiek ermee omgaan?

Voor meer informatie verwijst ik graag naar de site www.bureauburgerberaad.nl met name de cartoon geeft een goed beeld van een burgerberaad <https://bureauburgerberaad.nl/nieuws/cartoon-wat-een-burgerberaad-is-en-hoe-het-werkt>